

Законодавство у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

- Закон України № 2229-VIII “Про запобігання та протидію домашньому насильству”
- Закон України № 2227-VIII “Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами”
- **Постанови Кабінету Міністрів України від 22.08.2018:**
 - №658 “Про затвердження Порядку взаємодії суб’єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі”;
 - №655 “Про затвердження Типового положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі”;
 - №656 “Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі”.
- **Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 № 728-р** “Про схвалення Концепції Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2023 року”.
- **Наказ МСПУ від 01.10.2018 р. № 1434** “Про затвердження Типової програми для кривдників”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29.10.2018 за № 1222/32674.
- **Спільний наказ Мінсоцполітики та МВС від 13.03.2019 р. № 369/180** “Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 02.04.2019 за № 333/33304.
- **Накази МВС України:**
 - від 01.08.2018 № 654** “Про затвердження Порядку внесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника”;
 - від 04.05.2018 р. №372** “Про внесення зміни до наказу Міністерства внутрішніх справ від 21 серпня 1998 року № 622”, зареєстрований у Міністерстві юстиції 10 травня 2018 за № 576/32028.

Насильство в сім’ї – це будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім’ї по відношенню до іншого члена сім’ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім’ї як людини та громадянина і

наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю.

Насильство в сім'ї може бути:

- фізичне;
- сексуальне;
- психологічне;
- економічне.

Фізичне насильство в сім'ї – умисне нанесення одним членом сім'ї іншому члену сім'ї побоїв, тілесних ушкоджень, що може призвести або призвело до смерті постраждалого, порушення фізичного чи психічного здоров'я, нанесення шкоди його честі і гідності. За характером заподіяної фізичної шкоди злочинне насильство поділяється на три види: вбивство; насилля, що є небезпечним для життя і здоров'я потерпілого; насилля, що не є небезпечним для життя і здоров'я потерпілого. Під насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого слід розуміти заподіяння легкого тілесного ушкодження, що не призвело до короточасного розладу здоров'я або короточасної втрати працездатності, а також вчинення інших насильницьких дій (нанесення ударів, побоїв, обмеження чи незаконне позбавлення волі) за умови, що вони не були небезпечними для життя чи здоров'я в момент заподіяння.

Сексуальне насильство в сім'ї – протиправне посягання одного члена сім'ї на статеву недоторканість іншого члена сім'ї, а також дії сексуального характеру по відношенню до неповнолітнього члена сім'ї.

Психологічне насильство в сім'ї – насильство, пов'язане з дією одного члена сім'ї на психіку іншого члена сім'ї шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно спричиняється емоційна невпевненість, нездатність захистити себе та може завдаватися або завдається шкода психічному здоров'ю.

Економічне насильство в сім'ї – умисне позбавлення одним членом сім'ї іншого члена сім'ї житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які постраждалий має передбачене законом право, що може призвести до його смерті, викликати порушення фізичного чи психічного здоров'я.

Для того щоб попередити насильство в сім'ї необхідно вжити соціальні і спеціальні заходи, спрямовані на:

- усунення причин і умов, які сприяють вчиненню насильства в сім'ї;
- припинення насильства в сім'ї, яке готується або вже почалося;
- притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні насильства в сім'ї;
- медико-соціальна реабілітація жертв насильства в сім'ї.

Держава здійснює захист дитини від:

- усіх форм фізичного і психічного насильства, образи, недбалого і жорстокого поводження з нею, експлуатації, включаючи сексуальні зловживання, у тому числі з боку батьків або осіб, які їх замінюють;
- втягнення у злочинну діяльність, залучення до вживання алкоголю, наркотичних засобів і психотропних речовин;

- залучення до екстремістських релігійних психокультових угруповань та течій, використання її для створення та розповсюдження порнографічних матеріалів, примушування до проституції, жебрацтва, бродяжництва, втягнення до азартних ігор тощо.

Забороняється пропагування у засобах масової інформації культу насильства і жорстокості, розповсюдження порнографії та інформації, що зневажає людську гідність і завдає шкоди моральному благополуччю дитини.

Забороняється також участь дітей у воєнних діях і збройних конфліктах, створення дитячих воєнізованих організацій та формувань, пропаганда серед дітей війни і насильства.

Право дитини на особисту свободу охороняється законом.

Порядок притягнення неповнолітніх до кримінальної відповідальності та відбування ними покарання встановлюється законом.

Не допускається застосування до дитини насильства, погроз, інших незаконних дій з метою примушення її дати показання як свідка або визнання своєї вини.

Примусові заходи виховного характеру за вчинення дитиною злочину або в інших передбачених законом випадках застосовуються до неї лише судом.

Органи та установи, на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї:

- спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї;
- відповідні підрозділи органів внутрішніх справ;
- органи опіки і піклування;
- спеціалізовані установи для осіб, які вчинили насильство в сім'ї, та жертв такого насильства;
- кризові центри для членів сімей, в яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення (далі – кризові центри);
- центри медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї.

Розголошення чи публікація будь-якої інформації про дитину, що може заподіяти їй шкоду, без згоди законного представника дитини забороняється.

Процедура розгляду скарг дітей на порушення їх прав і свобод, жорстоке поводження, насильство і знущання над ними в сім'ї та поза її межами встановлюється законодавством.

Підставами для вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї є:

- заява про допомогу жертви насильства в сім'ї або члена сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї;
- висловлене жертвою насильства в сім'ї або членом сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї, бажання на вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї у разі, якщо повідомлення або заява надійшли не від нього особисто;
- отримання повідомлення про застосування насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення стосовно неповнолітнього чи недієздатного члена сім'ї.

Прийняття, облік і розгляд заяв здійснюється за місцем проживання постраждалого від насильства в сім'ї або члена сім'ї стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства.

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ЯКЩО ВИ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

одразу викликайте поліцію 102
> Можете написати заяву безпосередньо у відділенні поліції чи письмову заяву надіслати поштою

ВАЖЛИВО!
Якщо домашнє насильство вчинялося в присутності дитини, наполягайте, щоб поліція зафіксувала даний факт. Дитина, в присутності якої вчинилося домашнє насильство, відразу стає постраждалою.

Зателефонуйте за номером 15-47
> цілодобова та безкоштовна "гаряча лінія" з протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей

Є МОЖЛИВІСТЬ НАДІСЛАТИ ПОВІДОМЛЕННЯ ЧЕРЕЗ ВЕБ-САЙТ 15-47

Зателефонуйте на "гарячу лінію" 0 800 500 335 або 116 123
> "гаряча лінія" з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації

Зателефонуйте до Єдиного контакт-центру 0 800 213 103
> Єдиний контакт-центр системи безоплатної правової допомоги

ЯКЩО НАСИЛЬСТВО СПРЯМОВАНЕ НА ДІТЕЙ АБО ВОНИ Є СВИДКАМИ домашнього насильства, необхідно звернутися з письмовою заявою до служби у справах дітей

Зателефонувати на національну дитячу "гарячу лінію" 0 800 500 225 або 116 111

Також, ви можете зателефонувати до місцевої територіальної громади, державної адміністрації, де фактично знають проконсультувати та повідомити, куди звернутися за допомогою, надають інформацію про наявність спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі у районі та області